ದೊಡ್ಡು. ಚೀಂತ್ 1/3

✍️ ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಟೆಲಿ

ದೊಡ್ಡು ಪಂದು ತುಲುವ ಪೊಂಜೇವೆಲೆನ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಆರೆನ್ ಎಲ್ಯಕುಲು ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ಕನ್ನಡದ ಮಲ್ಲಕ್ಕ ಅತ್ತ್. ಆರ್ ದೊಡ್ಡು, ಕಾಸ್, ಪನವು, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪುದರ್ ದಲ್ಕ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪುದರ್ ತುಲುವೆರೆಡ್ ದುಂಬು ಇತುಜಿ, ಐತ ಅಪಭ್ರಂಶ ಲಚ್ಚು ಇತ್ಂಡ್. ಲಚ್ಚು ಪಂಡ ಲಕ್ಷಣ ಪಂದ್ ಲಾ ಅರ್ತ ಉಂಡು. ಅಪಗ ಒಂತೆ ಎನಡ ಒಂತೆ ಇಪ್ಪುನ ದೊಡ್ಡುನ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ ಗ.

ನಿರೆಕರೆತ ಆ ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆನ ಪಿರಯ ಪನೊಲಿ, ಅಂಡ ಇ ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಏಪ ಪುಟುದಿನಿ ಪಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಪನರೆ ಆವಂದ್. ದುಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಕನಪಿನ ಮಾತ ವಸ್ತುಲೆನ ಅದಲ್ ಬದಲ್ ಒರುಟು ನಡತೊಂದು ಇತುಂಡು. ನಮ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನಗುಲು ಮೀನ್ ಲಾ, ಕರ ಬಿಸಲೆಲಾ ಬಾರ್ ಕೊರ್ದ್ ಗೆತೊಂದು ಇತ್ತ. ನಮ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಬೆಂದಿನಗಲೆಗ್ ಪಡಿಲಾ ಅರಿ ಬಾರ್ ಡೆ. ಕಿಲೇಸಿ, ಮಡ್ಡೆಲೆ, ವಾಡದಾಯಗ್ ವರ್ಸೊಗು ಇತ್ ಪಂದ್ ಬಾರ್ ಲತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಇನಿಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸಾರ ವರ್ಸ ದುಂಬುದ ಪಾವೊಲಿಲು ಚೀನೊಡು ತಿಕ್ ದ್ಂಡ್ ಗೆ. ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಬಡಕಾಯಿ ಭಾರತ ದೇಸೊಡು ಕಲ್ಲ್ ದ ಪಾವೊಲಿ ಇತುಂಡುಗೆ. ತುಘಲಕ್ ಬೊಕ್ಕ ನಂದಿರಾಯೆ ಮೊಗುಲು ಕಡ್ತ (ಚರ್ಮ)ದ ದೊಡ್ಡು ಚಲಾವಣೆಗ್ ಕನದೆರ್ ಗೆ. ನಂದಿರಾಯೆ ತುಲುವ ನಂದಾವರದಾಯೆ. ಕಡೆಕ್ ಆಯನ ಬದ್ ಕ್ ನಾಯಿ ಕುದ್ಕೆ ತಿಂದ್ ಪೋಂಡುಗೆ.

ಉಪ್ಪುದ ಪಾವೊಲಿ ದೊಡ್ಡು ಆದ್ ಗಲಸೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಗೆ ಯುರೋಪುಡು. ಅಂಚ ಬೆಂದಿನಾಯನಗ್ ಪಡಿ (ಸಂಬಲ) ಉಪ್ಪುಡು ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಗೆ, ನಮ ಬಾರಗೆರ್ ಪಡಿಯರಿ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕ. ಪಂಡ ಕಂಡೊಡು ಬೆಂದಿನಾಯಗ್ ಅರಿ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತ, ಇಂಚಂಪ ಮುಟ್ಟ. ಉಪ್ಪುಗು ಇಟಾಲಿಯನ್ ಡ್ 'ಸಾಲೆ' ಪನ್ಪೆರ್, ಅಂಚ ಉಪ್ಪುದ ಒರುಟು ಕೊರಿ ಪಡಿ 'ಸಲಾರಿಯೊ', ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಡ್ ಸಲಾರಿ ಆಂಡ್. ಬವುಸ ಹಿಂದಿದಗಲೆಗ್ ದನಿನ ಉಪ್ಪುದ ರುನ (ಋಣ), (ಆಪ್ ಕಾ ನಮಕ್ ಕಾಯ ಹೂಂ) ಇಪ್ಪುನು, ನಮ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯ (South Indian)ದಗಲೆಗ್ ನುಪ್ಪುದ ರುನ.

ಹಿಂದಿದ ಪೈಸಾ ಪಂಡ 'ದೊಡ್ಡು' ಪಂದ್ ಬವುಸ ಎಚ್ಚಿನ ತುಲುವೆರ್ ಪಿಂಬೆರ್. ದುಂಬು 'ಪನವು' ಪನೊಂದು ಇತ್ತ, ಇ ಪನವು ಕನ್ನಡೊಡು ಹಣ ಆಂಡ್. ಹಣಕಾಸು, ದುಡ್ಡು ದುಗ್ಗಾಣಿ ಪಂದ್ ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾರಿ ದುಂಬು (ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ವರ್ಸ ದುಂಬುದ) ಭಾರತ ದೇಸೊಡು ಇತಿನ ದೊಡ್ಡುನು 'ಪುರಾಣ', 'ಕರ್ಷಪಣ', 'ಪಣ' ಇಂಚ ಲೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಗೆ. ಆ 'ಪಣ' ತುಲುಟು ಪನ(ಣ)ವು, ಕನ್ನಡೊಡು ಹಣ ಆಂಡ್. ನಮ ತುಲುಟು ದೊಡ್ಡುಕಾಸ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಪ, ಉಂದು ಹಣಕಾಸು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ. ದೊಡ್ಡು ಪಂಡಲಾ ಕಾಸ್. ಕನ್ನಡೊಡು ದೊಡ್ಡುದುಗ್ಗಾಣಿ ಪಂದ್ ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ದುಗ್ಗಾಣಿಲಾ ಒಂಜಿ ದೊಡ್ಡುದ ಪುದರ್.

'ಕಾಸ್' ಪನ್ಪಿನವು ದೊಡ್ಡುದ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್ ದ ಪುದರ್. ಉಂದು ತಮಿಲ್ ಮೂಲದ ಸವುದಗೆ. ಇನಿತ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ದ ಕ್ಯಾಶ್ (cash) ಕಾಸ್ ಡ್ದ ಬೈದಿನಿಗೆ. ಇಟಾಲಿಯನ್ ಡ್ 'ಕಾಸ' ಪಂಡ cash counter. 'ಬ್ಯಾಂಕ್' ಉಂದು ಸವುದ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಮೂಲದ 'ಬಾಂಕ' ಪಂಡ ಬೇಂಚ್ (bench) ಪನ್ಪಿನ ಸವುದೊಡ್ಡು ಬೈದಿನಿ. ದುಂಬು ಒಂಜಿ ಬೇಂಚ್ ಡ್ ಕುಲೊಂದು ಲೇವಾದೇವಿ (ದೊಡ್ಡು ಗೆತೊಂದು ಬಡ್ಡಿ ಕೊರ್ಪಿನಿ, ಬಡ್ಡಿಗ್ ದೊಡ್ಡು ಕೊರ್ಪಿನಿ) ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ಗೆ. ಅಂಚ ದೊಡ್ಡುದ ಯೆವಾರ ಆಪಿನ ಬಾಂಕ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮಡ ಪಂಜಿ (ವರಹ)ದ ಮುದ್ರೆ ಇತಿನ ವರನ್ ಪನ್ಪಿ ಬಂಗಾರ್ ದ ಪಾವೊಲಿ (ನಾಣ್ಯ) ಇತ್ಂಡ್. ವಿಜಯ ನಗರದ ಕಾಲೊಡು ಆ ದೊಡ್ಡು ಚಲಾವಣೆಡ್ ಇತುಂಡು. ಮದ್ಯೊಡು ಇಕ್ಕೇರಿ ಚಕ್ರ ಬತ್ತ್ ಇತುಂಡುಗೆ.

ಇತ್ತೆ ರುಪಾಯಿದ ಪರಪೋಕು (ಚರಿತ್ರೆ) ಪಾತೆರ್ ಗ. ರೂಪಾಯಿ ಪದ "ರೂಪ್ಯ" ಪನ್ಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದೊಡ್ಡ್ ಬಯಿದಿನಿಗೆ. ನೆತ್ತ ಅರ್ತ ಗುದ್ದುದಿನ (ಕೆಲಸ ಮಲ್ದಿನ) ಬೊಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಗೆ. ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಶ್ರೀ ಲಂಕಾ, ನೇಪಾಳ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಮಾರಿಷಸ್, ಸೆಷೆಲ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಡೊನೇಷಿಯ ದೇಸೊಲೆನ ದೊಡ್ಡುದ ಪುದರ್ ಲಾ ರುಪಿಯ. ದುಂಬು ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ (ದುಬಾಯಿ, ಅಬುಧಾಬಿ) ದೇಸೊಲೆಡ್ ಲಾ ಇತ್ಂಡ್ ಗೆ ರುಪಾಯಿ. ಇಟೆಲಿದಗುಲು ಅಗಲೆನ ಸೋಮಾಲಿಲ್ಯಾಂಡ್ (ಸೋಮಾಲಿಯ)ಡ್ 1910 ಇಸವಿಡ್ ಕನತ್ ಇತ್ತೆರ್ ಗೆ ಸೋಮಾಲಿ ರುಪಾಯಿ.

ಸುರುಕ್ಕು ಶೇರ್ ಷಾ ಸೂರಿ ಪನ್ಪಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ 1540 -1545ನೇ ವರ್ಸೊಡು 'ರೂಪಿಯಾ' ಪನ್ಪಿನ 178 ದಾನ್ಯ ತೂಕದ ಬೊಲ್ಲಿದ ಪವೊಲಿ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡಿಯೆಗೆ. ಕುಂಪಿನಿ ದೊರೆಕ್ಲೆನ ಕಾಲೊಡು, ಕಾಕಜಿದ ನೋಟುಲೆನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ (1770-1832) ಸುರುಕು ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ಂಡುಗೆ.

1938 ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿಡ್ ಐನ್ ರುಪಾಯಿದ ನೋಟುನು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ print ಮಲ್ತ್ಂಡ್ ಗೆ. ಐತ ಬೆರಿಕ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಉಲಾಯಿ, 10, 100, 1,000 ಬೊಕ್ಕ 10,000 ರುಪಾಯಿದ ನೋಟುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ಂಡ್ ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್. 1950 ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಟುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ಂಡ್ ಗೆ.

1957ನೇ ಇಸವಿದ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂಜೆಗ್ ನಯಾ ಪೈಸೆ ಜಾರಿಗ್ ಬತ್ಂಡ್. 'ನಯಾ' ಪಂಡ ಪೊಸ ಪೈಸೆ. ಅವುದಾಯೆಗ್ ಪೊಸತ್? ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಅದ ಮುಟ್ಟ ಪೈಸಾ ಪನ್ಪಿ ದೊಡ್ಡು ಇತುಂಡು. ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿಗ್ 64 ಪೈಸಾ. ಆ ವರ್ಸೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ ದಶಮಾನ ಪದ್ಧತಿ ಕನತೆರ್, ರುಪಾಯಿಗ್ ನೂದು ನಯಾ ಪೈಸೆ. ಕಾಲ್ ಆನೆ, ಅರ್ಧ ಆನೆ(ಣೆ) ದ ಮುಕ್ಕಾಲುಲು (ಪಾವೊಲಿಲು) ಪೋಯ. 1964 ಜೂನ್ ಒಂಜೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಯಾ ಪೈಸೆ ಬಜಾಡ್ಗೆ 'ಪೈಸೆ' ಪಂದ್ ಸರಕಾರ ಪಂಡಲಾ, ನಮ ಇನಿಕ್ ಲಾ ನಯಾ ಪೈಸಾ ಪನ್ಪ. ಬೇಬಿ ಪುದರ್ ದ ಪೊಂಜೋವುಲು ನೊಕ್ಕ್ ಪರಬೆರಾಯೆರ್ ಡಲಾ ಬೇಬಿ (baby) ಪಂದೇ ಲೆಪ್ಪುವತಾ? ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಪೈಸೆದ 'ಚಕ್ರ' ತೈತ್ ದ್ ಕೆಲವು ವರ್ಸ ಆಂಡ್ 😢 😢. 30/06/2011 ದಾನಿ.

ದೊಡ್ಡು. ಚೀಂತ್ 2/3

ರುಪಾಯಿಗ್ ಪದ್ ನಾಜಿ ಆನೆ(ಣೆ), ದುಂಬುಲಾ, ಇತ್ತೆಲಾ. ಆಂಡ ದುಂಬುದ ಆಣೆಗ್ ಪದ್ ರಾಡ್ ಪೈ ಅಂಚಾದ್ ರುಪಾಯಿಗ್ 192 ಪೈ, 64 ಪೈಸಾ. ದುಂಬುದ 'ಪೈ'ನ್ ತುಲುಟು ರುಯಿ ಪಂದ್ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ನಯಾ ಪೈಸೆ ಬತಿ ಬೊಕ್ಕ, ಆಣೆ ಪೋದು, ಬಜೀ ಪೈಸೆದ ಲೆಕ್ಕ ಇಪ್ಪೊಡು ಪಂದ್ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಸ. ಆಂಡ ನಮ ಎಚ್ಚಿನಗುಲು ಇನಿಕ್ ಲಾ ಆಣೆದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಬುಡ್ತ್ ಜ. ಇ ಪೊಸ ಪೈಸಾ ಬೊಕ್ಕ ಆಣೆದ ಲೆಕ್ಕ ಸುಲಭ ಅತ್ತ್. ನೂದು ಪೈಸಾ ರುಪಾಯಿ ಆಂಡ, ಒಂಜಾಣೆಗ್ ಏತ್ ಪೈಸಾ? 100/16 = 6.25. ಬಂಜ ಆಂಡ್, ಪೊಸ ಪೈಸೆದ ಚುಂಗುಡಿ (ಚಿಲ್ಲರೆ) ಇಜ್ಜಿ. ಅಪಗ ಆಣೆದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಇಂಚ ಇತುಂಡು:

1 ಆಣೆ = 6 ಪೈಸೆ, 2 ಆಣೆ = 12 ಪೈಸೆ, 3 ಆಣೆ = 19 ಪೈಸೆ, 4 ಆಣೆ = 25 ಪೈಸೆ.

5 ಆಣೆ = 31 ಪೈಸೆ, 6 ಆಣೆ = 37 ಪೈಸೆ, 7 ಆಣೆ = 44 ಪೈಸೆ, 8 ಆಣೆ = 50 ಪೈಸೆ.

9 ಆಣೆ = 56 ಪೈಸೆ, 10 ಆಣೆ = 62 ಪೈಸೆ, 11 ಆಣೆ = 69 ಪೈಸೆ, 12 ಆಣೆ = 75 ಪೈಸೆ.

13 ಆಣೆ = 81 ಪೈಸೆ, 14 ಆಣೆ = 87 ಪೈಸೆ, 15 ಆಣೆ = 94 ಪೈಸೆ, 16 ಆಣೆ = 100 ಪೈಸೆ.

ದುಂಬುದ ರುಪಾಯಿದ ಚುಂಗುಡಿ (ಚಿಲ್ಲರೆ) ಇಂಚ ಇತ್ತಾ:

ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿಗ್ 192 ಪೈ(pie) ಅತ್ತ್ ಡ ರುಯಿ, 96 ತಾರ, 64 ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಅತ್ತ್ ಡ ಪೈಸಾ, 48 ದೊಡ್ಡ್, 32 ಡಬ್ಬು ಅತ್ತ್ ಡ ಗಟ್ಟಿಮುಕ್ಕಾಲ್, 16 ಆಣೆ (12 ಪೈತ), 8 ಚವಲ.

'ಪೈ'ಕ್, ರುಯಿ, ಕಾಸ್ ಪಂದ್ ಲಾ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. 1942 ನೇ ಇಸವಿದ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ರುಯಿತ ಪಾವೊಲಿ ಅಚ್ಚ್ ಪಾಡುನ ಕೈದ್ ಮಲ್ದೆರ್ ಗೆ, ಬೊಕ್ಕ ಐನ್ ವರ್ಸ ಚಲಾವಣೆಡ್ ಇತುಂಡುಗೆ. ಎನ್ನ ಪಪ್ಪ ತಾರ, ರುಯಿ ಕೊರ್ದು ತಾರಾಯಿ ಕನದೆರ್ ಗೆ. ಯಾನ್ ಕಂಪಾನ್ ಜನ್ನ 'ಪೈ' ಮಾರ್ನೆ ಬೈಲೂರ್ ದ ವಾಸುದೇವ ಪೈ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ತೂತಿನಿ, ಪೈ, ರುಯಿ ತೂತುಜಿ. 2 ಕಾಸ್ ದ ಪಾವೊಲಿ ದುಗನೆ, ಕನ್ನಡ ದ ದುಗ್ಗಾಣಿ.

ರುಯಿ (ಪೈ) ಡ್ದ್ ಕಮ್ಮಿದ ಪಾವೊಲಿ, ತುಲುವೆರೆಗ್ ತೆರಿದ್ ಇತ್ಂಡಾ ಇಜ್ಜಾ ಪಂದ್ ಪಿನಯೆ. ಅಂಡ ಬಡಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಲೆಡ್ ಇತ್ಂಡ್.

3 ಫೂಟಿ ಕೌಡಿ = 1 ಕೌಡಿ

10 ಕೌಡಿ = 1 ದಮಡಿ

2 ದಮಡಿ = 1 ಥೇಲ

1.5 ಪೈ = 1 ಥೇಲ

3 ಪೈ = 1 ಪೈಸಾ

4 ಪೈಸಾ = 1 ಆಣೆ

ರುಪಾಯಿಗ್ 7680 ಫೂಟಿ ಕೌಡಿ, 2560 ಕೌಡಿ, 256 ದಮಡಿ, 128 ಥೇಲ.

ಅಂಚಾದ್ ಹಿಂದಿದಗುಲು 'ಫೂಟಿ ಕೌಡಿ ಭಿ ನಹೀ ಹೈ' ಪನ್ನಗ, ಏತ್ ಬಂಙೊಡು ಉಲ್ಲೆ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊನುಲೆ. ಇನಿತ ಒಂಜಿ ಪೈಸೆಗ್ 76.8 ಫೂಟಿ ಕೌಡಿದ ಚುಂಗುಡಿ ತಿಕುದು. 'ಕವಡೆ' ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಪನ್ಪೆರ್ ಕನ್ನಡಡೊಡು, ಕವಡೆ ಪಂಡ ಹಿಂದಿದ ಕೌಡಿ. ಕವಡೆನೇ ದೊಡ್ಡು ಆದ್ ಇತ್ಂಡ್ ಗೆ ಪಿರಾಕ್ ಡ್. ಇನಿತ ಒಂಜಿ ಪೈಸೆಗ್ 25.6 ಕವಡೆದ ಬಿಲೆ. ಐಡ್ದ್ ಕನ್ನಡದಾಯೆ ಒಂದು ದಮಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಪನ್ದಿನ ಒಂತೆ ಮೇಲ್. ಒಂಜಿ ಪೈಸೆಗ್ 2.56 ದಮಡಿ. ನಮ್ಮ ತುಲುವೆರೆ 'ಮೂಜಿ ಕಾಸ್ ದಾಯೆ' ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡದಗಲೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಜನ. ಮೂಜಿ ಕಾಸ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್, ಪಂಡ

ಇತ್ತೆದ ಒಂಜರೆ ಪೈಸಾ, 3.74 ದಮಡಿ, 115.2 ಪೂಟೆ ಕೌಡಿ ಉಂಡು ಪಂದ್ ಅರ್ತ. 'ಸುರ್ಪೊಗು ಮೂಜಿ ಕಾಸ್ ಆವಂದೆ, ಕಯಿಟ್ ಆಜಿ ಕಾಸ್ ಆವಂದ್', ಇ ಗಾದೆ ಕೇಂದ್ 'ರಡ್ಡ್ ನಂಬರ್' ದ ಕಾಸ್ (black money) ಇತ್ತಿನ ತುಲುವೆರ್ ಬೆಚ್ಚ ಆವೆರ್. ಇಂಚಪೊಡು 'ಮುಕ್ಕಾಲ್ ದಕ್ಕುನು' ಪಂಡ ಒರಿಯನ ಅಡಾಯಿಸ್/ಗೇಲಿ (ಪಿಕ್ಕಿ ಲೇನ) ಮಲ್ಪುನು.

ಪಾವಲಿ ಪಂದ್ ಲಾ ಒಂಜಿ ದೊಡ್ಡುಗೆ. ಅಂಚ ಇನಿ ನಮ ಪನ್ಪಿನ ದೊಡ್ಡು, ಕಾಸ್, ದುಗ್ಗಾಣಿ, ಮುಕ್ಕಾಲ್, ಹಣ, ಪನವು, ಚಿಕ್ಕಾಸು ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯ (coins)ಲು.

ದೊಡ್ಡುಬಂಗಾರ್ (ನಗನಾಣ್ಯ), ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗು ಬರ್ಪಿ ಪದೊಕುಲು. ದೊಡ್ಡು ಇತ್ಂಡ ಬಂಗಾರ್. ಬಂಗಾರ್ ಪನ್ನಗ ಪದ್ದೆಯಿ (jewels) ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತೊಡೇ ಗಲಸುವೆರ್ ಎಂಕಲಂಚಿ. ಆಂಡ ದೊಡ್ಡುದನೇ ಬಂಗಾರ್ (ಪದ್ದೆಯಿ) ಮಲ್ಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಪೊಂಜೊವು. ಕಾಸಿನ ಸರ. ಅಪಗಾಂಡ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಬಂಗಾರ್ ದ, ಕಾಸ್ ದ್ ಎಲ್ಯ ಪಾವೊಲಿ ಇತ್ತ. ಐತ ಸರ ಮಲ್ಪಾದ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, (ಹೇಮಾಮಾಲಿನಿಗಲು). ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಂ ದ ಪಾವೊಲಿ ಆಂಡಲಾ, ಇನಿಕ್ ಐತ ಬಿಲೆ ನಾಲರೆ ಸಾರ ರುಪಾಯಿ. ಮೂಜಿ ಕಾಸ್ ದಾಯೆ ಪದಿಮೂಜರೆ ಸಾರದ ದನಿ. ಅಂಚೆನೆ ಡಾಲರ್ ದ ಪದಕ (pendant), ಒಂಜಿ ಡಾಲರ್ ದ ಬಂಗಾರ್ ದ ಪಾವೊಲಿ 1.672 ಗ್ರಾಂ ದಗೆ.

ದುಂಬು ಬೊಲ್ಲಿದ ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿದ ಪಾವೊಲಿ ಇತುಂಡು, 1939 ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟ, 77 ವರ್ಸ ಇ ಬೊಲ್ಲಿದ ಪಾವೊಲಿ ಕುಂಪಿನ್ ದೊರೆಕುಲು ಅಚ್ಚಿ ಪಾಡ್ದೆರ್ ಗೆ. ಇಂಚಂಪ ಮುಟ್ಟ ಮುಡಿಪುದ ಬೊಲ್ಲಿದ ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿದ ಪಾವೊಲಿ ಗೆತ್ತ್ ದ್, ಇತ್ತೆದ ಪದನಾಜಿ ರುಪಾಯಿ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತ. ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿದ ಬೊಲ್ಲಿದ ಪಾವೊಲಿ, 22 ಕ್ಯಾರೆಟ್ ದ, 11.66 ಗ್ರಾಂ ತೂಕದಗೆ. ಕರಿನ ವರ್ಸ ಎಪ್ರಿಲ್ ಡ್ ಐತ ಬಿಲೆ ಇತ್ತೆದ 854 ರುಪಾಯಿ, 68 ಪೈಸೆ. ಅಂಚಾದ್ ದುಂಬುದಗುಲು ನೆಲತಡಿಟ್ ದೊಡ್ಡು ಬಂಗಾರ್ ದ ಗಂಟ್ ಕೌಂತ್ ದೀಯೆರ್ ಡಲಾ ಐತ ಬಿಲೆ ಏರೊಂದೇ ಇತುಂಡು. ಬ್ಯಾಂಕ್ ದ ಬಡ್ಡಿ ಸೇರಾವೊಡು ಪಂದ್ ಇತುಜಿ. 81 ವರ್ಸ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ತೊಲೆ (ಪತ್ತ್ ಗ್ರಾಂ) ಬಂಗಾರ್ ದ ಬಿಲೆ 31.74 ₹, ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ದುಂಬು 56,191₹! ನಮ್ಮ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲು ಎನ್ಪ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಕೌಂತು ದೀತಿನ 100 ತೊಲೆ (1 ಕಿಲ) ಬಂಗಾರ್ ತಿಕುಂದುಂಡಾ, 56 ಲಕ್ಷದ ದನಿ ನಮ. ಅಪಗ 100 ತೊಲೆತ ಬಿಲೆ ಬಜೀ 3174 ರುಪಾಯಿ. 1964 ಇಸವಿಡ್ 63.25 ₹ ಇತಿನ ಒಂಜಿ ತೊಲೆ ಬಂಗಾರ್ 1976 ನೇ ಇಸವಿಡ್ 432 ರುಪಾಯಿಗ್ ಏರ್ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಏರೊಂದೇ ಪೋಂಡ್. ರೂಪಾಯಿದ ಬಿಲೆ ಬುರೊಂದೇ ಪೊಂಡ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕ್ ನಗ ಮೂಜಿ ರುಪಾಯಿ ಮುಪ್ಪ ಪೈಸೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ $ ತಿಕೊಂದು ಇತುಂಡು, ಇನಿಕ್ ಎನ್ಪ ಕೊರೊಡು.

ದೊಡ್ಡು. ಚೀಂತ್ 3/3

ತುಲುಟು ಬಜಾಡ್ಗೆ ನೋಟು. ಅವು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಟ್ ಪಂದ್ ಆವೊಡು. ಪಂಡಾ ನಮ ದೇಸದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಪಿರ್ಮಾನ (promissory note). ಅವು ದಾದ ಪಂಡ 'ಏರಾಯೆ ಇ ಕಾಕಜಿದ ತುಂಡು ಎಂಕ್ (ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ದ ಗವರ್ನರ್) ಕಂತ್ ಕೊರ್ಪೆನ, ಆಯಗ್/ಲೆಗ್ ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆತಿನ ದೊಡ್ಡುದಾತ್ ವಸ್ತ್ ಅತ್ತ್ ಡ ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ಪೆ' ಪಂದ್ ಪಿರ್ಮಾನದ ಬರವು. ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿದ ನೋಟ್ ಗು ನಮ ದೇಸದ ದೊಡ್ಡುಕಾಸ್ ದ ಕಾರ್ಯಂತೆರ್ (Finance Secretary) ದಸ್ಕತ್ ಪಾಡುನು, ಬಾಕಿ ಪೂರಾ ನೋಟುಲೆಗ್ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದ ಮಾಂಡಲಿಕೆ (ಗವರ್ನರ್) ದಸ್ಕತ್ ಪಾಡುನು. ನಮ ದೇಸದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಟ್ ಡ್ ಐತ ಬಿಲೆನ್ ಪದಿನೈನ್ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆತೆರ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಹಿಂದಿ ಬುಡ್ಡ್. ಇ ಲೋಕೊಡು ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಇಂಚೆತ್ತಿನ ನೋಟ್ ತಿಕ್ಕಂದ್.

ಕಲ್ಪ (fake) ನೋಟ್ ಕೇಂದ್ ಇಪ್ಪರ್. ಐಕ್ ಪಂದೇ 2016ನೇ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ಮಲ್ಲ ನೋಟ್ ಲೆನ್ ರದ್ದ್ ಅತ್ತ್ ಡ ರದ್ದಿ ಮಲ್ತಿನಿ. ಆಂಡ ಕಲ್ಪ ಪಾವೊಲಿಲಾ ಬರೊಂದು ಇತುಂಡ್ ಗೆ, ನಮ ದೇಸೊಡು. ಎಂಕುಲು ಎಲ್ಯ ಇಪ್ಪುನಗ ಎಡ್ಮಾಣೆ (50 ಪೈಸಾ) ದ ಪಾವೊಲಿದ ಅರುನು ಕಾಕಜಿಗ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ, ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಡ್ ಬರೆಯಿಲೆಕ್ಕ ಗೆರೆತಾಯಿ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ಂಡ್. ಅವು ಕಲ್ಪ ಪಾವೊಲಿಗೆ, ಐಟ್ ಸೀಸದ (lead) ಅಂಸ ಜಾಸ್ತಿಗೆ. ಕನ್ನಡದಗುಲು ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಗ್ 'ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ' ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ತಪ್ಪು, ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಗ್ರಾಫೈಟ್ (ಮಜ್ಜಿದ ಒಂಜಿ ಒರು)ದ, ಸೀಸ(lead)ದ ಅತ್ತ್. ಸೀಸ ಬಂಜಿಗ್ ಪೋಂಡ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಇಸ. ಮರ್ದ್ (medicines) ಲೆಡ್ ಮಾತ ದಿನ್ನದ ಲೋಹ (heavy metals) ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ನ್ಯಾನೋ ಗ್ರಾಂ (ಗ್ರಾಂ ದ ನೂದು ಕೋಟಿದ ಒಂಜಿ ಬಾಗ) ಎಚ್ಚ ಇಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಕಾನೂನು ಉಂಡು.

ಚಕ್ರ ಅತ್ತ್ ಡ ನಾಲಾಣೆ, ಪಂಡ 25 ಪೈಸೆದ ಪಾವೊಲಿ ತೀರ್ದ್ ಪೋದು ಪತ್ತೊಂಜಿ ವರ್ಸ ಆಂಡ್. ಒರ ಅವು ತೈತ್ಂಡ್ ಪಂದ್ certificate ಕೊರಿನ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಬಹು ಜನರ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮೇರೆಗೆ ಅವ್ವೆನ್ ಜೀವ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ದಾದಲ ಇಪ್ಪಡ್, ಆ ಚಕ್ರೊಗು ಇತಿನ ಮರ್ಯಾದಿ, ಬಿಲೆ, ಪುದರ್, ಗತ್ತ್, ಗೈರತ್ ಇರೆನ ಬಂಗಾರಿನ್ನ ವರನ್ ಗ್ ಇಪ್ಪಂದ್. ಉಂದೇ ಕರೀನ ಸಂವತ್ಸರೊಡು (ಶುಭಕೃತ್) ಡ್ ಪಂಡ ಅಜಿಪ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಇ ಚಕ್ರದ ಬರಮು ಪಂಡ್ ದ್ ತೀರಂದ್. ಅಂಜೋವು ಕೆಲವೆರ್ ಉದ್ದ ಕಯಿತ ಅಂಗಿದ ಮಡಿಕೆಡ್ ದೆಂಗಾ ದೀಯೆರ್ ಡ, ಕೆಲವೆರ್ ಕೆಬಿಟ್. ಪೊಂಜೊವು ಮೆದಲೆದ ಕುಚ್ಚೆಡ್ ಗಂಟ್ ಕಟಿಯೆರ್ ಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ಸೊಂಟೊಗು ತಿಕ್ಕಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕೋರ್ದಟ್ಟಡ್ ಚಕ್ರ ಕಮ್ಮಿಡ್ ದೂದು ಕಟೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಏರೆಗ್ಲಾ ಚಕ್ರ ಕಮ್ಮಿ ಪಂಡಡ, ಆಯೆ/ಲ್ ಕಾಲ್ ವಾಸಿ (25%) ಮರ್ಲೆರ್ ಪಂದ್. ಅರೆ (50%) ಮರ್ಲೆರೆಡ್ಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಪನ್ ಕ.

ಆನಿದ ಚಕ್ರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (purchasing power) ಇನಿತ ಐನೂದೆದ ನೋಟ್ ಗ್ ಇಜ್ಜೆ. 1970ನೇ ಇಸವಿದ ಪರ್ಬದ ಪಾಡ್ಯದಾನಿ ಚಕ್ರೊಗು 15 ಬಂಗ್ ಡೆ ಮೀನ್ ಕನದೆ. ಇನಿಕ್ ಉರುಡಾವಡ್, ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಆವಡ್ ಐನೂದು ರುಪಾಯಿಗ್ ತಿಕ್ಕುವಾ 15 ಬಂಗ್ ಡೆ? ಸಂತೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪಲ್ಲಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ಬೂತಾಯಿ ತಿಕೊಂದು ಇತ್ಂಡ್, ಅಗ್ಗ ಇತಿನಾನಿ.

ಚಕ್ರದ ಅಂಚೆನೇ ಇತಿನ, ಆಂಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅರಸನ ಅಡ್ಡ ಮೋನೆ ಇತಿನ ಪಾವಲಿ ಬವುಸ 1957 ಇಸವಿಡೆ ಅಮಾನ್ಯ ಆತ್ಂಡ್. ಏರಾ ರಡ್ಡ್ ಪವೊಲಿ ದಾಂಟದ್ ಇತ್ತೆರ್ ಎಂಕಲೆಗ್. ಅಂಚ ಮಸ್ತ್ ಸಮಯ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ಂಡ್, ನಾಲಾಜಿ ಸರ್ತಿ ಪೊರ್ಂಬುದು, ಕಡೆಕ್ ದಾಂಟಯೆ.

ಇ ಒಟ್ಟೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್, ಅವು ತಾಮ್ರದ ಒಟ್ಟೆ ಪಾವೊಲಿ. ಅವು ಪರತ್ ಒಂಜಿ ಪೈಸಾ (Pice), ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಪಂದ್ ಬರೆತ್ ಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಅಪಗ ಅವ್ವೆನ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ದಾಯೆ ಪನ್ಪೆರ್? ಮೂಜಿ ಪೈ (pie)ತ ಮುಕ್ಕಾಲ್, ಮೂಜಿ ಕಾರ್ದ ಮುಕ್ಕಾಲೆ ಇತಿಲೆಕ್ಕ. ಒಟ್ಟೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್ Mintos ದಲ್ಕ ಮದ್ಯೊಡು ಒಟ್ಟೆ. ಉಂದೆನ್ ಪೊಂಜೋವು ಮುಂಡೊಗು ಕುಂಕುಮ ಪಾಡರೆ ಗಲಸೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ಗೆ, ಉರಂಟು ಕುಂಕುಮ, ಅವು ಸರಿ ಅಂಟ್ ದ್ ಕುಲ್ಲರೆ ಪೆಲತಿರೆತ ಸುನೆ ತಾಗವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಎನ್ನ ವನಜ ಮಾಮಿ. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ಒಟ್ಟೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಎನ್ನಜ್ಜಿನ ಮರತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಡ್ ತಿಕ್ಂಡ್. ಕಡಂಜಾರ್ ಪೇಂಟೆಡ್, ದೇಜಣ್ಣ ಅಂಗಡಿದ ಎದುರುಡುಡ ಎಡ್ಡ ಬಾಯಿನ ಚಾತ ಹೋಟೆಲ್. ಐಕ್ ತಾಗ್ ದ್ ಎದುರುಡು ಮಡಲ್ದ ಜಪುಡು (ವಯಾಪ್ರ) ಪಾಡ್ದ್ ಬಾಬು ಅಜ್ಜೆರೆನ ಬೀಡದ ಅಂಗಡಿ. ಆರ್ ಮರ್ದ್ ಲಾ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, ಎಂಕೊರ ತಾಲ್ಯೆ ತುಚಿನದಗ ಅರೆಡ ಮರ್ದೆನ್ನೆ ಕಂತ್ ಪೂಜಿದೆ. ಆರೆನ ಅಂಗಡಿಗ್ ನಡತೊಂದು ಪೋದು, ಇ ನಡಪಂದಿನ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಕೊರ್ದು ಒಂಜಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಗೆತೊಂದು ತಿಂತೆ. 'ಇ ದೊಡ್ಡು ನಡಪುಜಿ' ಉಂದು ಅಜಿಪ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಮಸ್ತ್ ಕೇನರೆ ತಿಕೊಂದು ಇತುಂಡು.

ಅಪಗನೆ ಪೆತ್ತಿ ಪೆದ್ಮೆದಿ ಬಾಯಿಗ್ ಮರ್ದ್ ಆನ ಮುಟ್ಟ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ದುಂಬು ಕಾಜೀರ್ಗೆ ಮುಂಚಿದ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪುನು, ಬೊಕ್ಕ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನಲ್ತ್ ಮರ್ದ್ ಕನಪಿನಿ, ಇತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡೇ ಪೆದ್ದುನುದೆ.

ದುಂಬು ನಮ್ಮ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲೆ ಕೆಬಿಟ್ ಒಂಟಿ, ಮುರು ಇತ್ತ್ಂಡ್, ತೈನಂಗೆ ಗೆಪ್ಪಯೆರ್. ಒಲ್ಲಾ ದೂರಾಕರ, ಪರವೂರು ಪರದೇಸೊಗು ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಬೂರ್ ಸೈತ್ಂಡ, ತುಯಿನಗುಲು ಕೊನೊದು ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಬೊಂಞ ಮಲ್ಪೆರ್, ಪುನ ನಾಯಿ ಕುದ್ಕೆ ತಿನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆವಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ದೂರಾಲೋಚನೆ. ಅಂಚೆನೆ ಪೊಂಜೆವೆನ 'ಕೆಕ್ಕಿ ಕೆಬಿ' (ತ ಪದ್ದೆಯಿ) ಪಂಡ ಅನಪತ್ಯದ ದೊಡ್ಡು (ಆಪತ್ ಧನ).

24/08/1862 ಡ್ 31/12/1998 ಮಟ್ಟ ಇಟೆಲಿದ ದೊಡ್ಡು ಲಿರಾ (lira). ಐತ ಮನದಾನಿ 1936.27 ಲಿರಾ ಒಂಜಿ ಯುರೋ (euro) ಡ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಅದ ಮುಟ್ಟ ಮಿಲಿಯನ್ ಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಬಲ ಗೆತೊನೊಂದು ಇತಿನ ಎಂಕುಲು ಸಾರೊಗು ಜತ್ತ. ಒಂಜಿ ಲಿರಾಡ್ದ್ ಸಾವಿರ ಲಿರೆ ಮುಟ್ಟದ ಪಾವೊಲಿ, ಸಾವಿರ ಲಿರೆಡ್ದ್ ಐನ್ ಲಕ್ಷ ಮುಟ್ಟದ ನೋಟುಲು ಇತ್ತ. ಒಂಜಿ ಲಿರೆಗ್ ಕುಡಾ 100 ಚುಂಗುಡಿ ಇತುಂಡುಗೆ. 1995ನೇ ಇಸವಿಡ್, ಸಾವಿರ ಲಿರೆಗ್ 18 ರುಪಾಯಿ 50 ಪೈಸಾ (1 ಲಿರಾ = 1.85 ಪೈಸಾ exchange rate) ತಿಕೊಂದು ಇತ್ಂಡ್. ಇರ್ನೂದು ವರ್ಸ ದುಂಬು, ಒಂಜಿ ಲಿರೆಗ್ ನಾಲ್ ರಿಯಾಲೆ (reale), 20 ಸೋಲ್ದಿ (soldi) ಚುಂಗುಡಿಗೆ. ಕಾಲ್ ಲಿರೆದ 2.8 ಗ್ರಾಂ ತೂಕದ ಬೊಲ್ಲಿದ ಪಾವೊಲಿ ಉಂಡು. ಅಂಚ 20 ಲಿರೆದ 6.45 ಗ್ರಾಂ ದ 22 ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಪಾವೊಲಿ ಇತ್ಂಡ್. 1909ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಎಡ್ಮ ಲಿರೆಗ್ ಒಂಜಿ ರುಪಾಯಿ ತಿಕೊಂದು ಇತ್ಂಡ್, 1995ನೇ ಇಸವಿಗಾನಗ ಐತ ಬಿಲೆ ಏಲ್ ಪಾಲ್ ಬೂರ್ಂಡ್.

500 ಯುರೋದ ನೋಟ್ ದ ಬಿಲೆ ಮೂವೊಡು ಏಪ್ರಿಲ್ ಡ್ 45 ಸಾವಿರ ರುಪಾಯಿ ಆದ್ ಇತ್ಂಡ್. ಮಸ್ತ್ ಕಲ್ವ ನೋಟ್ ಉಂಡುಗೆ, ಅಂಚಾ ಐನೂದು ಯುರೋತ ನೋಟ್ ಇತ್ತೆ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ತುವ್ವರೆ ತಿಕ್ಕುನು.

ಅಂಚ ಮಾತ ದೊಡ್ಡುದ ಕತೆ. ಒಂಜಿ ದೊಡ್ಡುಗು 2 ರಡ್ಡ್ ತಾರ, ನಾಲ್ ಪೈ, ಇತ್ತೆದ ರಡ್ಡ್ ಪೈಸೆ. ಅಂಚಾದ್ by definition ರಡ್ಡ್ ಪೈಸೆ ಇತಿನಾಯೆ ದೊಡ್ಡುದಾಯೆ. ಒಂಜಿ 'ಪೈ'ಕ್ ಒಂಜಿ ಬಿಡಿಗಾ(ಕಾ)ಸು. ರಡ್ಡ್ ಪೈ, ಪಂಡ ಒಂಜಿ ರುಯಿ ಇತಿನಾಯೆ ಕಾಸ್ ದಾಯೆ. ರುಯಿ ಕನ್ನಡೊಡು ರುವಿ(ವ್ವಿ)ಪನ್ಪೆರ್. ರುಯಿ ಕೂಡುದೇ ರುಪಾಯಿ ಆಪುನಿ. ಅಂಚಾದ್ ಪೈ ಪೈ ಜೋಡಾದ್ ಒಂತೆ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ದೀಲೆ ಎಲ್ಲೆಗ್. ದುಡ್ಡು ಇದ್ದವನೇ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. ದೊಡ್ಡಕ್ಕೆನ ಜಾತಕ ಬುಡ್ಪನಗ 'ದುಗ್ಗ'ಣ್ಣನ ಪುದರ್ ದ ಅರ್ತಲಾ ತೆರಿಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಕಾಸ್ ದ ಪಾವೊಲಿ ದುಗನೆ, ಕನ್ನಡದ ದುಗ್ಗಾಣಿ. ಐಡ್ 'ದುಗ್ಗ' 'ದುಗ್ಗು' ಪುದರ್ಲು ಬೈದಿನಿ, ಇತ್ತೆದ ಪೆಟ್ ನೇಮ್ ಡಾಲಿ ಇತಿಲೆಕ್ಕ.